

אשת חייל מו' ימצא – זאת אסתר המלכה
בטח בה לב האחשוורוש – ובגללה הנס קרה
הזמינה את המלך והמן – ותעש כחפץ כפיה
הייתה כאוניית סוחר – ממרחק תביא דרישת שלומה
הייתה בבית הנשים כלואה – בידי הגי שנה תמימה
כפה פרסה בתפילה – שה' יציל את העם מוהגורה
לא תירא מוהמן – כי בטחונה באלוקיה
לודע בשער בעלה מרדכי – בשבתו עם זקני ארץ
עז והדר לבושו – ויצחק עד יומו האחרון
פיהם פתחו בחכמה – ותורת מגילה ציווה לקרוא אותה
רבות בנות עשו חייל – והיא עלתה על כולנה
שקר החן והבל היופי – אסתר יראת ה' היא תתהלל
נקרא מועשי ידיה – ויהללוה במגילה מועשיה

אתקינו סעודתא דפוריא שלמנתא יינה דמלכא קדישא דא היא
 סעודתא דמרדכי ואסתר צדיקא ארוהא אשת מפחידי -
 ברוכים מרדכי ואסתר בעדי

אזמר בשבחחות, עם פה מלא בדיחות על המן הרשע שנתלה גבוה גבוה נזמין לפה את
 כבודו אמדתא הרשע, יספר כבוד ברא.

ר' שימין וסתימין יבאר לנו מה קרה בעם עתיק וזמין שנחשד בחטאים בחתונתא דבי מלכא,
 במדוני פרסא לאסור וארוסה אסתר ואחשוורושא

נסיים במושפטים קצרים במילין יקרים
 את סיפור המגילה אתם בוודאי כבר מכירים

מנהגי חבורים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

קידוש לליל פורים

ונהגו אנ"ש לעשות שני קידושים בליל היום הקדוש וזכר לבגתן ותרש

וידוי ערב ויהי בוקר יום הפורים ויכולו השמים מספרים מלא עולם
משרתנו שואלים זה לזה איה שרה אשתך הגמיאני נא מעט מים
רבים לא יוכלו לכבות את אהבה רבה אהבתנו ה' אלוקינו המלה גדולה
ויתרה חמלת עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדולה ליצור בראשית ברא
אלוקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על כן
נקווה לך ה' אלוקינו לראות מהרה בתפארת עוזך להעביר גילולים מן
הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם אשר מלך בטרם כל יצור
נברא לעת נעשה בחפצו כל אזי מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום
הזכרון ואת יום השבת לקדשו ששת ימים תעבוד ועשית מעקה לגגך
ולא תשים דמים בבתיך ובשעריך, והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי
אשר אנוכי מצוה אתכם היום תאמצו, היום תברכנו, היום תגדלנו,
היום תדרשנו לטובה היום הזה תביאנו ששים ושמונים לעשות רצון
קונם פועל אמת שפעולתו אמת ויציב ונכון וקיים וישר ונאמן ואהוב
וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן ומקובל וטוב ויפה הדבר הזה
עלינו לעולם ועד אמת כי אתה הוא יוצרם ואתה יודע יצרם כי הם
בשר ודם צפרדע כנים ערוב דבר שחין ברד ארבע אמהות שלושה
אבות שני לוחות הברית אחד אלוקינו הוא אבינו הוא מלכנו והוא
מושיענו והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות כל איש שורר
בביתו ומדבר ומקיים שכל דבריו אמת וצדק לפניו יהלך וישם לך
שלום לך ושלום לעזרך כי עזרך אלוקיך ויקבלם דוד ויתנם בראשי
הגדוד ואמרתם זבח פסח שהיו אבותינו אוכלים על שום מה נשתנה
הלילה הזה מכל הלילות שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה, הלילה
הזה כולו מצה זו שאנו אוכלים על שום מה ידידות מנוחתך את שבת
המלכה בכן נרוץ לקראתך בואי כלה נסוכה לבוש בגדי חמודות
להדליק נר של חנוכה. בא"י אמ"ה שעשה נסים לאבותינו בימים ההם
כשבת המלך אחשוורוש על כסא מלכותו בקהל עדתי וכבודו הוא
אמונתי אליו ביקשתי לכפר עון חטאתי וביום צום כיפור סליחתי יענה
ויאמר סליחתי כדברך הטה אלקי אונך ושמע פקח עיניך וראה
שוממותינו והעיר שושן צהלה ושמחה ליהודים היתה אורה ושמחה
וששון ויקר כן תהיה לנו כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא בא"י אמ"ה
שהקול קול יעקב והידים ידי עשיו בא"י אמ"ה שהקול נשמע בבית
פרעה בא"י אמ"ה שהכל ברא לכבודו בא"י אמ"ה שהכל נהיה בדברו!!

מנהגי הפורים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

ויהי ערב ויהי פוּיקר יום הפורים ויכולו השמים מספרים כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה שרה אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך ובשערך והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית הלוי ברכו את ה' עזרם ומגנם הוא אלקיננו הוא אבינו שבשמים צור ישראל צאן קדושים קומו לעבודת הבורא קדושים כולם אהובים וכולם פותיחם את פיהם בקדושה ובטהרה בשירה ובזמרה ומברכים ומפאדים ומעריצים ומקדישים וממליכים את שם חם ויפת ועבר הירדן יסוב לאחור לא ישוב ריקם כי א-ל מלך נאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן ומקובל וטוב ויפה עלינו לשבח (יאללה בוא נגמור כבר ת'תפילה) אחד ושמו אחד, שכו'ח ברוך תהיה מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ותתן לנו את יום הפורים הזה למעילה ולשמיכה ולכפרה עליך ודברך אמת וקים לעד בא"י אמ"ה בורא פרי הגפן.

***

כל מקדש פורים כראוי לו, כל שותה יין כדת מחללו, שכרו הרבה מאוד על פי פעלו, איש על כוסו ואיש על מאכלו,

אוהבי היין המזכים בבכורי הענבים, ביום הפורים שתו והתעלסו באהבים, גם שאו ידיכם כוסות ואמרו לחיים, ברוך פרי הגפן, המשמח לב ועיניים.

דורשי הדבש זרע אברהם אוהבו המאחרים לצאת מבית המשקה, וממהרים לבוא, שמחים ושומרו ולערוב ערובו, זה היום נתלה המן נגילה ונשמחה בו.

זכרו תורת שתייה במצוות פורים גרוסה, חרותה ליום שכרות, כחבית בין רעותיה משובצה, מהורים ישתו וישכרוה במאמר כל אשר שתה, ויחל היין מין הכד מרוב כוסות אשר שתה.

יום משה מבואו ועד צאתו, כל זרע יעקב יכבדוהו כדבר המלך ודתו, נשתכר בו ולשמוח בו בתענוג אכול ושתו כל עדת שייכורים יעשו אותו,

בשוך כדרך למסובך, חייט חורש ורוקם, נוטרי ליום הפורים שתו לשכרה להקם, שמחם בכוס שלם מאור יינג תבהיקם, ירוויון מודשן גביעך ונחל דבשך תשקם.

עזור לשותים בפורים ביום ובליל עולמים, פוסעים בו עקלקלות
ומשתכרים אלף פעמים, פניהם יצהירו כאור שבעת הימים -
יין חמר אהבת תמים, יין שרף שתית עולמים.

***

סדר יום הפורים

קידוש ליום פורים

יום הפורים, ויכולו המים מהארץ וכל צבאם: ויכל לוט ביום הפורים כדו אשר שתה: וישתה
ביום הפורים מכל כדיו אשר שתה: ויברך את יום הפורים ויקדש אותו: כי בו שתה מכל
משקיו אשר בחר לשתות:

סברי סודרים ומורים ושימורים

ברוך אתה מוכר פרי הגפן.

ברוך אתה אשר מוכר לנו מכל יין, והשקנו מכל דבש והשכירנו בכוסותיו: ותתן לנו באהבה
משקים לשמחה יין ודבש לששון, את יום חג הפורים הזה זמן שכרותנו בארבעה עשר
לחודש אסור לשתית מים, כי לנו מכרת ואותנו הרווית מפרי כרמים, ומשקי כדיך בשמחה
ובששון השכרתנו. ברוך אתה מוכר משקים ומעדנים:

ברוך אתה שהשקנו והשכירנו והגמיאנו לזמן הזה.

ישתה בהסיבה כדי שישפך על חולצתו, לזכר חולצתו של חמץ אשר התלכלכה מהדלי שהוריקה עליו בתו

***

זמירות ליום הפורים

יום זה מכובד מכל ימים, כי בו ישתה צדיק תמים .
כל השנה תעשה מלאכתך, ויום הפורים ליינך. פורים לא תעשה בו מלאכה, כי חג הוא לפרי הכרמים :
יום זה ראשון הוא לימי שיכרון, יום משתה יום עבודת גרון, על כן כל איש ביינו ירוק, על שתי כוסות יבצעו תמימים .
יום זה אכול לביבות שתה יין עסיס, כי היין ייתן לכל בו ישיש. אור פני מלך כשמן כתית, מרפא לנפש ואורך ימים .
יום זה לא תחסר כל בו ושתית ושמחת, וברכת את היין על השולחן ערכת. ישמח גם העני במנות שלחת, כי אסור בפורים פנים נזעמים .
יום זה הכוסות מספרים כבודו, וגם המרתף מלא חסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי משתה הוא לכויערים וחכמים .

יום פורים אין לשכוח, זכרו בריח הניחוח,

יין מצא בו מנות, ושם ישתו ויחליפו כוח.

היום ישתו בני אמונים, זהירים לדבש אבות ובנים. חקוק שכרון על כל פנים, מרוב יין אמיץ כוח .
 יין מצא

ובאו כולם בברית יחד, נשתה ונרוזה אמרו כאחד, ופתחו ופצו פה אחד, ברוך הנותן לשכור כוח .
 יין מצא

דיבר ביינו לוט השיכור, יום הפורים זכור ושמור. וכל כדיו יחד לגמור, חזק מותניים כבן מנוח .
 יין מצא

העם אשר נע בשיכר תעה, ישכור לקיים מצות שתיה. לבל יעבר במ מקרה רעה, לא יישן ויתגל באהל כנוח .
 יין מצא

***

קדש

לפני הקידוש יאמר לשם ייחוד בכוונה ויתכוון לפטור עצמו על הקידוש שיעשה מחר, מאחר ואין ידוע אם ישלוט במוחו, או כי ידמה ללוט.

קידוש לפורים

ראה לעיל קידוש לליל פורים ויום הפורים

ורחץ

יטלו ידיהם, וינגבו ישר במגבת, ויזהרו שלא להרטיב הרצפה, יען כי שטיפת הרצפה עלתה בכוח מרובה, והוי ליה לא תעמוד על דם רעיק, ובמיוחד לרצפת קרמיקה שהסימנים ניכרים בה היטב.

יחץ

יברכו המוציא, ויזהר לא לבצוע בפראות על אף שצם היום, ויחצה כזית לכל בני הבית, ויזהר שלא ישכח אף אחד מבני הבית, ולא יזרוק הלחם, אלא יעבירו מיד ליד.

מגיד

יוציאו כל המשקים מן השולחן, חוץ מן הבקבוק המרכזי, ויאמרו ההגדה בנחת ובהכרה, בששון ובשמחה, ויזהר לא לשתות יין הרבה לפני אמירת ההגדה, יען, כי לא יצא ידי חובה.

סדר ההגדה

שתה ואכול אכול ושתה, וכל מכאוב לב הלאה זרה:
אכול ושתה שתה ואכול, עד לא תדע בין ימין ושמאל:

מגלה הפקק ומגביה הבקבוק.

הא חמרא דשמפניא דישתי אבהתנא בכל אתרא ואתרא כל דצמא ייתי וישתי, כל דאית ליה זוזא בכיסיה ייתי ויזבין, השעתא הכא לשנה הבאה בביתא דמישתא, השעתא הכא לשעה הבאה שיכורין:

וכופלים ג' פעמים, וכל בני הבית חייבים באמירתו.

מוזגים כוס שני

וכאן החזרים שואלים.

מה נשתנה היום הזה מכל הימים:

שבכל הימים פעם אנו עסוקין במלאכה ופעם אנו אוכלים ושותים,
היום הזה כולו אכילה ושתיה:

שבכל הימים אנו שותים מים או מיץ, היום הזה כולו שיכר ויין:

מנהגי חבורים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

שבכל הימים אנו אוכלים כדי שובע, ושותים כדי צימאון, היום הזה כולנו זוללים ושיכורים.

שבכל הימים לחם לבב אנוש יסעד, היום הזה אין פחות בישראל בלי סעודת מלכים.

מחזירים המשקים לשולחן, וסוגרים הבקבוקים.

עבדים היינו לאחשוורוש בשושן ונמסרנו להכון הרשע, וגם אסתר המלכה ציוותה לצום שלושת ימים לילה ויום, ויפרקנו ה' מצרינו, מעו הוציא מתוק ומתענית משה ויום טוב, ואילו לא הפר המקום את מחשבת המן, הרי אבותינו מתים ברעב וכלים בצמא, ואפילו כולנו שבעים כולנו חלשים כולנו זקנים מצווה עלינו לאכול ולשתות ולהשתכר בסעודת פורים וכל המרבה להשתכר הרי זה משובח

מועשה ברבי גרגון ורבי ינא סבא ורבי חמון ורבי שכרן ורבי בקבוק שהיו אוכלים ושותים בסעודת פורים כל היום וכל הלילה, והיו משתכרים עד שנפלו תחת השולחן וכוסם בידם, ולמחרת מצאום תלמידיהם מתגלגלים ואמרו הגיע זמן פת שחרית.

אמר רבי בקבוק, הרי כבר שמחת בשמחת הפורים ולא זכיתי שתיעשה סעודת פורים שלושה ימים ושלושה לילות, עד שדרשה בן ינא סבא שנאמר מיגון לשמחה ומאכל ליום טוב מה יגון שלושה ימים ושלושה לילות כמו שנאמר צומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלושה ימים לילה ויום כן שמחת יום טוב. רבי גרגון אומר שבעה ימים שנאמר ומאכל ליום טוב ואין אכילות פחות משבעה ימים. וחכמים אינם אומרים כלום אלא אוכלים ושותים עד ימות המשיח.

ברוך המקום ברוך הוא שנתן המגילה לעמו ישראל ברוך הוא.

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה, אחד חכם ואחד שוטה ואחד תם ואחד שאינו יודע לשנות.

חכם מה הוא אומר מה העדות והחוקים והמשפטים לעסוק יומם ולילה הלא טוב לנו שבת על סיר הבשר או לכת אל בית המשתה ואף אתה אמור לו אין נפטרין מן היין עד הפסח.

מנהל העם

כפי שהונהגו בשושן הבירה

שיטה מה הוא אומר, מה שמחת פורים לכם אשר לא ראיתם לא המן ולא מרדכי לכם ולא לו ולפי שהוציא עצמו מן העיקר כפר בכלל ואף אתה הקהה את שיניו ואמור לו, וכל זה איננו שוה לי ולא לו, אילו היה שם היה נתלה.

תם מה הוא אומר מה זאת ואמרת אליו סעודת פורים הוא וכל המתעסקים בה זוכים ליהנות מסעודה של לווייתן.

ושאינו יודע לשתות את פתח לו את הפה שנאמר הרחב פיך ואמלאהו ושפוך לתוך גרונו יין ושיכר יחדיו שנאמר ולמדה את ישראל שיטה בפיהם.

יכול מראש חודש לפי שנאמר משנכנס אדר מרבין בשמחה, תלמוד לומר להיות עושין את שני הימים ההם, יכול מעלות השחר תלמוד לומר מיגון לשמחה לשמחה לא אמרתי אלא בשעה שהכוסות מזוגין לפניך.

מתחילה היו מתענים שלושה ימים ואוכלים יום אחד ועכשיו מתענים יום אחד ואוכלים עד אין קץ ותכלית, עד שיכלה הבשר מן השולחן והיין מהכוס והפרוטה האחרונה מהכיס, ואם ימי התענית והחגים מבוטלים ימי הפורים יהיו לעד קיימים שנאמר וימי הפורים לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם.

שזתה כוס שניה מתחת לשולחן בפישוט איברים, וכשמתיישב חזרה ימוזג כוס שלישית. יגביה הכוס בידו הימנית ואמר

והוא היין שעמד לאבותינו ולנו כי ברצות המקום לזכות את ישראל הרבה להם סעודות של מצוה וכוסות של ברכה, קידוש והבדלה, מילה ופדיון הבן, בר מצוה ואירוסין, סעודת נישואין וברכת מעיין חתום, אשרי מי שזכה לכולם וכוסם בידם.

יניח הכוס בזהירות שלא ישפך, יביט אל תוך הכוס ויראה איך הוא נראה, יחייך, וימשיך.

צא ולמד מה גדלה מעלת הגפן ממעלת יתר העצים, שכל העצים פרי לאכילה ופרי הגפן לאכילה ושתיה ועליו הכתוב אומר לך הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד לך הממלכה והתנשא לכל לראש. לך הגדולה שנאמר מגדיל ישועות מלכו ואין ישועות אלא יין שנאמר כוס ישועות אשא. והגבורה שנאמר גיבורים לשתות יין. והתפארת שנאמר עטרת תפארת שיבה מאי שיבה שבעים כנאמר בן שבעים לשיבה זה היין שגימטריא שלו שבעים. והנצח שנאמר לנצח ישכח אביון ואין אביון אלא הומלס ואין הומלס שוכח עצמו וצרותיו אלא ביון, וההוד שנאמר הודו לה' כי טוב ואין טוב אלא יין שנאמר ושתה בלב טוב יעד. הממלכה שנאמר ויין מלכות רב, והמתנשא שנאמר אדוניה מתנשא אדוניה זה היין דחושבנא דדין כחושבנא דדין. לראש שנאמר יני ראש אל תקרא יני אלא ייני.

מצוות היום

כפי שהונהגו בשושן הבירה

דבר אחר לך הגדולה זה מרדכי שנאמר ופרשת גדולת מרדכי. והגבורה זה אחשוורוש שנאמר ומעשה תקפו וגבורתו. והתפארת זו אסתר שנאמר כאן ועטרת תפארת בראשך ונאמר להן וישם כתר מלכות בראשה מה להלן אסתר אף כאן אסתר. והנצח זה שושן הבירה שנאמר למנצח על שושן, וההוד זה סוס המלך שנאמר וסוס הודו במלחמה. והממלכה זה הגפן שנאמר ויאמרו העצים לגפן מלכה עלינו. והמתנשא לכל לראש זה היין שכל המרבה להורידו לגרונו הוא חוזר ועולה לראש.

החודש אשר נהפך לכם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. מיגון לשמחה זה אכילה ושתיה שנאמר יהודה רבים אוכלים ושותים ושמחים, ומאבל ליום טוב זה שכרות שנאמר וטוב לב משתה תמיד. ושמחה זה אכילה שנאמר אכול בשמחה. מנות זה שתיה שנאמר ה' מנת חלקי וכסי. ומתנות לאביונים זה אכילה שנאמר אביוניה אשביע לחם:

דבר אחר מיגון לשמחה שתים ומאבל ליום טוב שתים: משתה ושמחה שתים ומשלוח מנות שתים ומתנות לאביונים שתים:

אלו עשרת בני המן שנתלו על העץ בשושן ואלו הן:

פרשנדתא	ואת
דלפון	ואת
אספתא	ואת
פורתא	ואת
אדליא	ואת
ארידתא	ואת
פרמשתא	ואת
אריסי	ואת
ארידי	ואת
ויזתא	עשרת בני המן:

רבי זמרון היה נותן בהם סימנים פדא פאא פאא:

מצוות היום

כפי שהונהגו בשושן הבירה

רבי שתיין אומר מנין שגם פורים היה עשר פעמים גדול מנס פסח: בפסח מה הוא אומר מבכור פרעה היושב על כסאו ובפורים מה הוא אומר ואת עשרת בני המן תלו, אומר מעתה בפסח שותים ארבעה פעמים ובפורים חייב לשתות עשרה פעמים:

רבי גרגון אומר מנין שכל שתיה בפורים היא של ארבע כוסות שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר: אורה אחת: שמחה שתיים: וששון שלוש, ויקר ארבע: אומר מעתה בפסח שותים ארבע כוסות ובפורים שותים מאה וששים כוסות:

רבי שרן אומר מנין שכל שתיה בפורים היא של חמישה כוסות שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, היתה אחת, אורה שתיים, שמחה שלוש וששון ארבע, ויקר חמש, אומר מעתה בפסח שותים ארבע כוסות ובפורים שותים מאתיים כוסות:

לא נהגו לומר דינו באדיקות, על כן הבאנו זאת בקצרה וכל הרוצה ירחיב בעצמו.

על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו, שנהרגה ושתי ומלכה אסתר תחתיה וקראה את המן אל המשתה ונדרה שנת המלך ובא המן אל החצר והרכיב את מרדכי על הסוס ונפל על המיטה ודיבר חרבונא ונתלה המן ונתן רכושם למרדכי ונעשה נקמה בשונאים ונקבעו ימי פורים ונצטוונו לעשות משתה ושמחה בכל מושבותינו.

בניגון – די דינו די דינו דינו דינו.

רבי צחוקיה היה אומר כל שלא עשה שלושה דברים אלו בפורים לא יצא ידי חובתו ואילו הן: אכול שתה ורקוד. אכול כמו שנאמר לך אכול בשמחה לחמך. ומנין שלחם הוא סעודה שנאמר ולחם לבב אנוש יסעד ונאמר לא על הלחם לבדו יחיה האדם. ונאמר ויאכילך את המן אל תקרי המן אלא חמון, מכאן למדנו שסתם זמן אכילה בפורים, ושתי כמו שנאמר ושתה בלב טוב ייך, ונאמר לעשות אותם ימי משתה ושמחה מאי משתה שתיה. ומפני מה נאמר ייך ואין שיכרך או מימוך ללמד שמצווה עלינו לשתות את כל היין אשר בבית ולא משקה אחר משום שנאמר ומותר האדם מן הבהמה אין אל תקיא אין אלא יין.

ורקוד כמו שנאמר להיות היהודים עתידים ליום זה אל תקרי עתידים אלא עתודים, ללמוד מה עתודים מרקדים אף היהודים חייבים לרקד ביום הפורים. ונאמר עת רקוד ואין עת אלא פורים שנאמר בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים.

לפיכך אנהו חייבים לאכול ולשתות ולשמוח בפורים לעשות משתה ויום טוב להיות זוללים וסובאים ומאחרים על היין ורוקדים בעתודים ולעשות כסעודת שלמה בשעתה וכסעודת המלך אחשוורוש ולברך על הנסים ולמען היותנו רגילים ומזוכנים ומזכנים לסעודה של לוויתן הללויה:

מנהגי חג

כפי שהונהגו בשושן הבירה

הללו יין הללו שותי יין יהי היין מבורך מכל המשקים שבעולם מצאת השמש עד בואו הללו ושבתו בפניו רם על כל משקה היין על שכר ומים כבודו ומי כיין משתנו המגביהו מולדתו על ההרים המשפילו מקום תחנונו במרתף מתחת לארץ מקימו מעפר זולל מאשפות ידים טובא לחושיבי קמצנים עם נדיבים מלך נער עם זקני עמו מושיבי יחדיו אחוזות מרעים שמחים הללו יין.

בצאת השמש בגבורתו ישמח היוקב בכרמו הגפן תתן פריה ענבים ולא באושים השכר ראה וינס המים יזלו אחור וזללים רקדו כאילים וסבאים כבני צאן מה לך השכר כי תנס המים כי תזלו לאחור הזללים תרקדו כאילים סבאים כבני צאן מלפני היין חולי הארץ מלפני תבואת היקר המחפיר ומבאיש שכר ומים אוהביו מבזים למעינינו מים.

ברוך אתה היין ישתבח שמך לעד מקור שמחתנו המחזק ידים רפות ומאמץ ברכים כושלות, הלוכד חכמים בערמה ומפר מחשבות ערומים ברוך אתה בבואך מן היקב וברוך אתה בצאתך מהמרתף, ברוך נוטעך וברוך עושך, ברוך מוכרך וברוך קונך, ברוך מכבדך וברוך שותך, ברוך הבוחר בכיתך מכון לשבתו עולמים, ברוך אתה השותה אשר גאלת את היין מן הבקבוק.

מטפס על השולחן ויזהר לא לבעוט באיש וישתה כוס שלישית, ולאחר מכן יפצחו במחול.

רהצה

לאחר שירד מהשולחן, ירחץ את הכוסות וימוזג כוס רביעי.

מוציא מצה

יוציא את המצית מהכיס וידליק סיגריה ויעשן לו בנחת, ויזהר מלדבר דברי בטלה, שכל המעשן ומטווחה בדברי בטלה מעלה עליו הכתוב כאילו לא עשן, ויצטרך לחזור ולעשן שוב.

מרור

יש לאכול אוזני המן ממולאים בפרג דווקא זכר למרור שניסה המן להאכילנו, ובסופו של דבר ישתבח שמו אוכלים אנו את אוזניו, וכל האוכל ממולא בשוקולד לא יצא ידי חובה.

כורך

ימוזג יין, בירה, וארק, ולמי שיש ויסקי הרי זה משובח, לתוך כוס אחת ולאחר שכרכו המישקאות זה בזה, ויקחו אוזן המן ממולא בתמרים ויסיבו עצמם לצד ימין, ויאמר בקול רם צלול וברור.

זכר לשושן הבירה שבזמנם היו מרכיבים את המן במשתה היין לקיים מה שנאמר תן בני אוניך שמה בחיך ושתה בלב טוב ייך.

שולחן עורך

ישמח ליבו ותגל בטנו ההומיה, ויאכל מועדני אשתו, ואל ישתה הרבה כי עוד נשאר חלק קטן של ההגדה, אותו חייבים לסיים, ואל ידאג, כי הגדה זו קצרה יותר מהגדה של פסח, משום כי רבו כוסות השתיה בה נתן את עינו וגרונו, וע"כ קיצרו לנו את הגדה, נהגו לומר משניות בסעודה, נמצאים בסוף הספר במסכת פורים מן תלמוד שיכורים.

צפון

אם עדיין לא איבד את הצפון, יברך בכוונה ברכת המזון, כי מדאורייתא היא, ואם איבד את הצפון, יחפש מצפן שיורה לו הכיוון, וישתדל לאכול מן החמוצים הללו, וכידוע כי סגולתם להשאיר האדם בשכלו אם לא במלואו לפחות בחציו החמוץ.

ברך

יברך ברכת המזון, ואל ישכח לומר על הניסים, ויזכר להוסיף ברכה על היין, על הנוטעו, מביאו, מוכרו, וקונהו.

ובסיום הברכה ישתה כוס חמישי בהסיכה, כשהוא יושב על הכסא מחשיש שאם ישתולל ינער את היין שבתוכו ולא יוכל להמשיך בקריאת ההגדה.

הלל

ימוזג כוס חמישי, ואל יפתח הדלת שלא יכנסו כל העוברים ושבים אשר יודעים כי זמן זה מוסוגל לפרנסה טובה שנאמר כל הפושט יד נותנין לו.

אומרים ההלל מיושב כדרך בני חורין, ויש לומר אותו במהירות ובכוונה, מפני שהולך להשתעבד למיטה, ונמצא למחרת קם מאוחר ויצא שכרו בהפסדו.

אין מסיימים ההלל בברכה משום מעשה ידי טובעים ביין ואתם אומרים שירה.

לא לנו לעמוד מן השולחן כי עוד היום גדול ועוד אוכל בקערה, והכוסות אינן ריקים, למה יאמרו הגויים נרפים הם על כן הולכים לדרכיהם ולמיטותיהם, ואנחנו לא כן איתנו כי על יום טוב באנו, מה לנו לכסף ולזהב ולכל צלמי בני אדם, פה להם ולא ישתו, לשון להם ולא יטעמו, שיניים להם יטחנו אוכל, ולא יבלעוהו בגרונם, שמחו יאכלו רעים כי זמן אכילה היא שתו ושיכרו דודים כי יום פורים הוא.

אהבתי כי תשמע אזני קול קורא לאכול לחם אפפוני חבלי רעב ומצרי צמאון מצאוני צרה ויגון אמצא שמחתי באומרים לי בית היין נלך כי יישבו כסאות למשתה כוסות מלאות על גדותם מה טוב ומה נעים שבת זוללים וסובאים גם יחד, שומר שיכורים ולי יהושיע, גם אם אור עיני עזבני ישמור את רגלי מדהי.

מזה אשיב לייך כל תגמולוהי עלי, כוס ישועות אשא בעוד נשמה באפי, נדרי לייך אשלם
נגדה נא לכל שותיו בחצרות בית הייך ערב ובוקר וצהרים הללו ייך:

הללו את הייך כל השותים שבחוהו כל הסובאים כי גבר טובו על כל המשקים הללוהו.

כ ל ח	הודו לבעל הבית כי טוב
כ ל ח	יאמרו נא הכריות
כ ל ח	לממלא גביעים גדולים
כ ל ח	מתוק לחיך נתן זמירות בלילה
כ ל ח	מדם ענבים ומבכוריהם
כ ל ח	מבלי שפוך מים בתוכם
כ ל ח	על ברבור אבוס ידו נטויה
כ ל ח	למעננו גוזר אותנו לגורים
כ ל ח	לנו היותרת והכבד אשר בתוכו
כ ל ח	והנותר שלל האספסוף
כ ל ח	ויאמר לערוך שולחן במדבר
כ ל ח	זבח כיום זבחים גדולים
כ ל ח	חלבם הקריב בספל אדירים
כ ל ח	לא נסך יינו כדרכי האמורי
כ ל ח	ולא נסך לשעירים אבירי בש
כ ל ח	מכל טובו נתן לרעיו נחלה
כ ל ח	ולא שכח בני ביתו אמתו ועבדו
כ ל ח	שבצימאוננו זכר לנו
כ ל ח	ויפרקנו מן הרעב
כ ל ח	לכן יברכוהו שוכן שמים

נשמות כל חי תברך היינות כי טוב הוא לכל בריאים ורופא

לכל תחלואים, משכך אף וחמה מרחק יגון ועצב, משגב
אל דל בצרה, מעורר ישנים מקיץ נרדמים ומפיל תנומה
ותרדמה על עפעפי מקיצים, מטיח אילמים וסוגר פה,
מורבה דברים זוקף כפופים ומשפיל עומדי זקופים: פוקח
עורים ומכה בסנוורים ולך לבדך אנו נותנים היום שבח
והודיה, אילו פיני רחב כים ושפתותינו רחוקות כמרחבי
רקיע, וידינו פרושות למזוג הכוסות ורגלנו קלות

מנהגי הברית

כפי שהונהגו בשושן הבירה

כאילוּת לרוץ אל בית היין, אין אנו מספיקים לשתות
 כאוות נפשנו, ולהשתכר לכבודך בחובותינו, על אחת
 מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות הטובות שגמלת עלינו,
 ברעב זנתנו ובצימאון הרוזיתנו מיגון הצלתנו מדאגה
 חילצתנו וממים המרים המאדירים דיליתנו, על כן
 איברים שחוקת בנו ורוח נשמה שהחזרת באפינו ולשון
 אשר הכבדת בפינו, הן הם יעידו ויגידו גבורותיך, כי כל
 פה ימלא משוב טעמך וכל לשון תלקק צוף דבשיך, כל
 יד תלקט פרי גפניך, וכל רגל תדרוך בגת ענביך וכל
 הלבבות ישמחו על פעילותיך, כדבר שנאמר ויין ישמח
 לבב אנוש להצהיל פנים משמון, מי כמוך מוציל עני
 מצרתו, כי ישתה ישבח רישו, כאמור תנו שיכר לאובד
 ויין למרי נפש, ונאמר ושמח לבם כמו יין ובניהם יראו
 וישמחו יגל לבם ביין, כוס ישועות אשא ויכריע המים
 שוטפים חלד ויושביה השיכר שטעמו מר ואחריתו
 לענה, התירוש עודנו בלי גבורה, היין מתוק לחיך חזק
 וגיבור רם ונישא:

חסל סידור פורים כהלכתו, ככל משפטו וחוקתו, כאשר זכינו לשתות בראשיתו, כן נזכה
 לשתות באחריתו, בין ארור המן לברוך מרדכי לא ידענו, ושם הרבונא לטוב זכרנו,
 לכן עשינו כאשר נצטוונו, הנה שיכרנו איתנו ופעולתנו נכרת על פנינו

לשנה הבאה נשתה בכפליים

וכאן שותה ארבע כוסות אחד אחרי השני בלי לעצור שלא יהיה הפסק,
 מכיוון שכבר לא יוכל להחזיק מעמד, הבאנו את אחד מי יודע, והחד גדיא בקצרה, ומו שיכול אשריץ
 ואשרי חלקו אם יפרט אותם אחד לאחד.

שלושה עשר מי יודע, שלושה עשר אני יודע, שלושה עשר פירי החג, שנים עשר
 עינות מים, עשתי עשר יריעות, עשרת בני המן, תשעה ימי החג, שמונה ימי חנוכה,
 שבעה ימי משתה, שישה קני מגורה, חמישה חושים, ארבע כוסות בפסח, שלושה
 סעודות בשבת, שני ימי פורים, אחד הוא היין המשמח אלוקים ואנשים בשמים
 ובארץ.

חד גדיא חד גדיא דובין אבא בתרי זוזי חד גדיא חד גדיא.

ואתא התליין ותלה את המן שרצה לתלות למרדכי שהגיד על בנתן ותרש שביקשו לשלוח יד במלך אחשוורוש שצוה להרוג את ושתי שתחתיה מלכה אסתר שהיתה מוגולה אשר הגלה נבוכדנאצר דאכל עשבא דחלקא ברדיא דזכין אבא בתרי זוי חד גדיא חד גדיא.

כמה מעלות טובות למקום עלינו

אילו	נהרגה ושתי ולא מלכה המלכה אסתר תחתיה	דיינו
אילו	מלכה אסתר ולא קראה את המן אל המשתה	דיינו
אילו	קראה אסתר את המן ולא נדדה שנת המלך	דיינו
אילו	נדדה שנת המלך ולא בא המן אל החצר	דיינו
אילו	בא המן אל החצר ולא הרכיב את מרדכי על הסוס	דיינו
אילו	הרכיב את מרדכי ולא נפל על המיטה	דיינו
אילו	נפל על המיטה ולא דיבר חרבונה	דיינו
אילו	דיבר חרבונה ולא ניתלו בני המן עם אביהם	דיינו
אילו	ניתן רכושם למרדכי ולא נעש(ת) נקמה בשונאים	דיינו
אילו	נעש(ת) נקמה בשונאים ולא נקבעו ימי פורים	דיינו
אילו	נקבעו ימי פורים ולא נצטוונו לעשות משתה ושמחה	דיינו

***

דרשות ה'פורים רב'

ג. מדוע עשה המן עין חמישים אמה?
ואם תאמר דחשיש לעין הרע, הא
מבואר במסכת סוכה, דאין העין שולטת
בגובה עשרים אמה?

ד. מדוע לא תלו את זרש אשתו של
המן, הא אשתו כגופו דמי, וודאי
שדחפה אותו למעשיו, והיתה מעורבת
בכל הסיפור?

וצריך לומר, ביישוב ב' הקושיות
הראשונות, דבני המן באמת חטאו, אולם
ממה נפשך, אם הם יעצו לאביהם, יש
להוציא את ויזתא שהיה טיפש מופלג,
כמבואר בטדרש, שביקש סוס לבן לפני
מוותו, ואם בכסף, יש להוציא את דלפון
שהיה עני מרוד, אולם כיון שמדובר ברדיפת
יהודים, אזי גם דלפון נהיה עשיר, וויזתא
נהיה חכם. ממילא מרדכי לא קיבל פרס על
הצלת המלך, משום שמדובר ברדיפת
יהודים, לכל הפחות ניתן להפסיק להציק לו,
כפי שבאמת היה לאחר שהציל את המלך,
אבל לתת פרס שזה לטובת היהודים לא
יעלה על הדעת.

ועפ"ז יובן מדוע שמעון ולוי כשרצו
לחסל את אנשי שכם ביקשו שיכולו עצמם,
כיון שברגע שמלו עצמם נעשו יהודים,
וכשמדובר ברדיפת יהודים שום גוי לא
ינקוף אצבע.

וביישוב ב' הקושיות האחרונות יש לומר,
כי המן עשה עין חמישים אמה משום
דמרחיקין את הנבילה חמישים אמה
מהעיר, ואם היה מוסיף את אשתו, הוי ליה
חמישים אמה ועוד זרת, וכיון דבמצוות בני

בליל פסח אנו אומרים, הנני מוכן ומזומן,
לקיים מצוות כוס ראשון מארבע כוסות,
וכו', ולכאורה, ממה נפשך, אי אמרינן כוס
בלשון זכר, צריך לומר ארבעה כוסות, ואי
אמרינן כוס בלשון נקבה, הוי ליה למימר כוס
ראשונה? אלא ללמדך, שכל השותה כוס
ראשון כוחו כגבר, ואילו השותה ארבע
כוסות, תש כוחו כנקבה.

ובידוע, כי בפורים מצוות היום, הוא
להשתכר עד דלא ידע, ויש דין שואלין
בהלכות הפסח שלושים יום קודם, והווי להו
פורים, וכיון דשואלין בהלכות נשאל אף
ארבע קושיות, אולם היות ואנו נמצאים
בפורים נקטה מענינא דיומא, וקל וחומר,
אם בפסח שלאחר ארבע כוסות תש כוחו
כנקבה, ובקושי מסיים את ההגדה,
שלמעשה הוי תירוץ אחד על ארבע קושיות,
בפורים שיש מצווה להשתכר, אם נשאל
ארבע קושיות על אחת כמה וכמה שלא
יסיים את התירוץ, ועל כן תקנו לנו חכמים,
כי בפורים יש לתרץ תשובה אחת לכל שני
שאלות, אך שלא יהיה באורך של הגדה.

א. מדוע תלו את בני המן אם המן הוא
שחטא, הא נאמר לא יומתו אבות על
בנים ובנים על אבות?

ב. אמר אחשוורוש מה נעשה יקר
וגדולה למרדכי, אומר המדרש, כי
יועציו אמרו לו, לא נעשה כלום,
ולכאורה, מדוע שלא יתנו לו פרס, הרי
מרדכי הציל את מלכם ממות, כפי
שתיכנונו בגתן ותרש?

מצוות החיים כפי שהונהגו בשושן הבירה

זה הנשמה, שהיו הבדל חשוב במהותו, וע"כ לא יוכל ללבוש כלי בהמה.

אולם יש לבדוק את היסוד של לא ילבש איש בגד אישה, וכן הפוך, ברוח הדברים אנו למדים כי העניין הוא מפני הצניעות, שכל כבודה בת מלך פנימה, ובגדיה בגדי מלכות, ולא תיתכן פרצה בעניין זה. וכן בעניין הגבר נאמר והצנע לבת, והסבירו חז"ל, כי מדובר אף על הצניעות שבבית, א"כ בעניין כלי בהמה שאין בהם עניין הצניעות, מה באמת יהיה הדין.

אלא יש לומר, כי לעומת בגדי גברים או נשים, כגון, מכנסיים הנאית שמלה או כל מלבוש אחר, שניתן ללבוש ולהוריד כפי חפצו של האדם, זנב או קרן הם חלקים שנבראים בדרך שמים וממלא אין כאן בחירה.

אולם עדיין יש להסתפק בתחפושת לחיה כשאדם מתחפש כגון בפורים, אשר העובדה שהוא עדיין מהלך על שתיים היא המסגירה אותו שמתחת לבגד מסתתר אדם ולא בהמה, ממילא כשמדובר בתחפושת לבהמה האם יותר או לא.

לטאי נפקא מינה- אדם שהתחפש לקוף, בדרך העולם, ויושב ואוכל עם בני משפחתו בסעודת פורים, האם ניתן לצרפו לזימון, או לא.

אולם יש לדחות דוגמא זו, משום שאמר מ"י שאמר, כי לפי תורת האבולוציה לבש הקוף חליפה, לקח תיק ונהיה עורך דין, ממילא זה אינו משאיר לו השוואה כשל בהמה, וע"כ יש לומר, כי נניח אדם התחפש לדוב או אריה, העיקר שבשעת הזימון יש

נח, לא היו עניין להחמיר, ומשום מצוות כל תוסף, לכן לא הוסיפו עוד זרת שהיא זרש דהוי חומרא.

ואסמכתא לכך מוכח הגימטריה, קח את המספר המישים הוסף עליו את המילה אמה (מידת האורך) ביחד שווה תשעים ושש. המן עם הכולל שווה תשעים ושש, ואם תוסיף עוד זרת הו' להו' תשעים ושבע, והמן חיפש שמידת תליתו לא תעבור את הגימטריה של שמו.

ועוד יש לומר, מדוע לא תלו את זרש, דהנה הקשו מהיכן אנו יודעים שבביתו של המן לא היו משרתים ומשרתות, משום שביטוי הייתה צריכה בעצמה להוריק את הדלי של הספוג'ה על ראשו של אביה שלא במקרה עבר במקום, וכידוע בכל בית במבצע ספוג'ה משתתפות כל בנות הבית כולל האם, וקיימא לן, כל העוסק בספוג'ה פטור מ"תליה" של הכביסה, הלכך לא תלו את זרש, דהוי פטורה מ"תליה".

***

הגמרא במגילה מביאה מחלוקת לגבי הזנב והקרן של ושת' היכן הם צמחו, חד אמר צמח לה גם קרן בראשה וגם זנב בסוף גבה, וחד אמר שצמח לה קרן בראשה, עכ"ד הגמרא.

והנה יש לחקור, נאמר בתורה כי איש לא ילבש כלי אישה, ואישה לא תלבש כלי גבר. ולכאורה מה הדין בלבוש של בהמה כגון זנב או קרן, אי אמרינן כיון דלא נאמר מפורש בתורה, יהיה מותר למי שבכל זאת מעוניין להידמות לבהמה, וכן העובדה ששניהם הולכים ושניהם נושמים, להבדיל מן הפרח למשל, או דילמא- מותר האדם מן הבהמה

הרגליים באמצע, כמו שנאמר, אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, אולם במילה כבוד, הרגליים נמצאות בסוף, כי מי שנגוע בקנאה ותאוה יכול לתקן עצמו, אולם מי שנגוע בכבוד, תיקונו שייצא מן העולם...

ועוד ניתן לפרש, כי הרגליים במילה כבוד נמצאים בסוף, משום שכל הנגוע בכבוד יש לשים לו רגל...

הלכך, אדם המתחפש לבהמה או חיה, או המתנהג כמוהם, מבטל את הקנאה והתאוה, ומגיע ישירות לכבוד, כמו שנאמר כבוד האדם וחירותו, והפוגע בכבוד אגו יסוכבנו, וכן זכות חופש הביטוי, וזכות הציבור לדעת, ממילא כשפוגע בהם ומתחפש לחיה או בהמה, אין לו אלא להשאיר עצמו בחדר כפי שביארנו לעיל, ודוק.

***

ועוד סיפר רבנו את אשר קרה לרבו "רב שכרן" וצוקללה"ה זיע"א, שפעם אחת היה מחלך בדרך, ופורים היה, ולא היה לו יין לשתות, ונצטער מאוד ע"ז, ונעשה לו נס ונודמן למערה אחת, ומערה של לוט היתה, ומצא בא קיתון אחד מלא יין ונשתכר, וכאשר נח נפשיה דרבו של רבנו, נפק לוט לקראתו ואמר לו: "אשריך בני אשריך"

ועוד אמר חידוש נורא ואיום בשם רבו רב כדא גבנז"מ שאותו יום ששתה לוט יין - פורים היה! ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר איכא: שנאמר "אמש שכבתי" (בראשית י"ט ל"ד), "אמש" בגימטריא "הפורים".

***

עליו את הקרניים או הזנב, המסמלים את הבהמה.

והנה על דרך הדרש, אולי ניתן לפרש את הנאמר במקום שאין אנשים השתדל להיות איש, על אף שאתה מחופש לבהמה, תתנהג כמו איש, אולי לא עד כדי זימון לברכת המזון, ובכל זאת החקירה נשארת בעינה.

והנה אצל ושת, מצינו שצמות לה אחד מסימני ההיכר של הבהמה, ורק המחלוקת על סוג הצמיחה או המיקום, והיא שזיהתה את הסימנים התביישה לצאת החוצה מחדרה על אף בקשת המלך, ולכך שילמה בחייה. מהתנהגות זו אנו למדים, כי ברגע שהקד דומה לבהמה, ייהרג ואל ייצא מהחדר. (תרתי משמע)

ממילא פתרנו את החקירה, מי שכלל זאת רוצה להידמות לבהמה עדיף שיעשה זאת בחדרו, ואף יותר לו, אם בכל זאת הוא מרגיש כל כך קרוב לדמות שהוא רוצה להידמות לה, אולם ידע כי ברגע שייצא מחדרו הוא מסתכן בחייו, הן על ידי פקודת מלך, והן על ידי ציד, שמודמן לו טרף.

אם כן, אין כאן את השאלה לגבי זימון, או כל דין אחר שהוא אמור להצטרף לקהל, משום שאינו יכול לצאת מהחדר, וע"כ מי שהוא מרגיש שהוא חיה או בהמה, כדאי שישאיר את המידות הללו בביתו, או בתוך תוכו, כדי שלא יסתכן במיתה כמו שנאמר הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.

ועל דרך הדרש, נשאלת השאלה, למה דווקא הסדר הזה של המידות הרעות, אלא זה עצמו רמז במידות עצמם, למילה הקנאה הרגל נמצאת בתחילה, ובמילה התאוה

מִצְוַת הַבִּירָה

כפי שהונהגו בשושן הבירה

איזו פרשה מהתורה מופיעה במגילה ?
מקץ ! שנאמר: "ובהגיעה תור נערה ונערה
לבוא אל המלך מקץ היות לה..."

מה ההבדל בין פורים לשבתון הבחירות ?
בפורים לא הולכים לעבוד ולא בוחרים
בשבתון בחירות לא עובדים ולא בוחרים.

מה משותף לפורים וליום הבחירות ? גם
בפורים וגם בבחירות למחרת כולם מוודים
את המסכות ומתגלה הפרצוף האמיתי
שלם.
רק חבל שאחרי הבחירות אין את הקמע
הזה שאפשר לתלות את הרשעים.

מדוע נקרא שמו המן הרשע ? אם משום
שרצה להשמיד להרוג ולאבד, הרבה היו
כמותו, אלא הטעם משום שכשביקש המן
להשמיד ולהרוג היה לו לעשות את זה
בתשעה באב יום המוכן לפורענות, ולא
בפורים. אלא ודאי רשע היה התכוון לבלבל
שמותם של ישראל.

מהו גם פורים ? שהיו לו להמן עשרה
בנים ולא עשרים, אילו עשרים בנים היו לו,
אז היה הקורא את המגילה נחנק. מאחר
שצריכים לקרא בנשימה אחת את כל
שמות.

וע"פ הסוד יש לוטר - בכדי שיהיו מנין
ויוכלו לוטר קדיש.

***

יוקא זוטא ורב בקבוקא הוו יתבי קמיה
דרב נח סבא. בעי יוקא זוטא, תניא התם:
המן מן התורה מנין ?

הרואה בעל בית מרוח או בלן אומר: העושה
מלאכה במים רבים

הרואה שקרן אומר: שהכל נהיה בדברו
הרואה גנב אומר: בחכמה פותח שערים
מה מברכים על מעשן סיגריה? ברוך השורף
ממונו בידו

מה מברכים על שאלות הטיפשים? ברוך
מחסר הדעת

מה מברכים על טבק הרחת? ברוך המעורר
ישנים.

מדוע אזני המן משולשים? בכדי שלא
יתחייבו בציצית.

אז למה למצה אין ציצית? כי זמן מצה זה
בלילה, ובלילה זה לא זמן ציצית.

איך קראו ל"חמה" של המלך אחשוורוש ?
שככה ! כנאמר: "וחמת המלך שככה".

ולחמה השניה ? בערה ! כנאמר: "וחמת
המלך בערה(כו)".

ולחמה השלישית ? כשך ! כנאמר: "אחר
הדברים האלה כשך חמת המלך".

מאיפה יודעים שישתי היתה מאתייפיה ?
שכתוב: "להראות העמים והשרים את
יופיה"

היכן עבד המן ? בתוכה ! שנאמר: "וימלא
המן חימה".

מהיכן לומדים שלא היה שירותים בשושן ?
שנאמר: "ויתאפק המן".

איזה מסימני הסדר מופיעה במגילה ?
כרפס! שנאמר: "חור כרפס ותכלת".

מהיכן למדנו שהמלך אחשוורוש ואסתר
היו שחקני כדורגל? תלמוד לומר: "והמן
נבעט מלפני המלך והמלכה".

מצוות החכמים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

לכן אצל המן שהוא נין ונכד לעמלק, גם היה צריך להענישו באונו, אלא שהעדיפו לתלותו למען ישמעו וייראו. אך לשכוח את אונו, וודאי שאינו שייך, לכן עשו זכר דווקא לאונו, שהוא אבר השמיעה שלו, ובו סבותיו היו צדיקים להיענש. ממילא כשאומרים אוני המן, אפשר לפרש זאת אף אוני עמלק. ודו"ק.

***

כתוב בתורה הקדושה: שנה לאחר המבול שתה יין, ונשאלת השאלה: התכן נח איש צדיק תמים היה בדורותיו שיתן עינו בכוס של משקה??? אתמחה??? אלא מתרצא מיניה וביה דודאי יום פורים היה אותו היום וקיים בזה נח מצוות היום כהלכתו...

דא עקא, דעדיין יש לשאול מגין ידע נח אם מקום מושבו יהיה מוקף חומה לעתיד בימות יהושע בן נון או לא יהיה מוקף חומה ובאיזה יום שתה אם בי"ד כערי הפרוות או בט"ו כערים המקופים חומה???

אך קושיא זו מעיקרא ליתא דכתיב במגילה: "ונח בארבעה עשר ונח בחמשה עשר"... נח קיים מצות היום בב' הימים מוחמת הספק... ודו"ק

***

מה היה הנס הכי גדול במגילת אסתר?
פרסי עשה סעודה כיד המלך

שנאמר: "המן העץ אשר צויתך" - היאך הגיע היין לספר בראשית?

בעי רב בקבוקא: כתוב: "ונח מאויביהם" היאך הגיע נוח הצדיק למגילה?

פתח רב נח סבא ואמר: נוח בעל כרם היה שנאמר "ויחל נוח" ושמע שיש משתה בשושן ובא למכור שם את יינו. ובשם רב אחדבוי י"ל שכך היה המעשה: שהמן הכין את העץ חיפש עץ גבוה חמישים אמה ולא מצא, עד שהגיעה לתיבת נוח שרוחבה היה חמישים אמה (כמבואר בפרשת נוח עי"ש) והתחיל מושך משם עץ אחד, בא נוח ואחז בו ולא הניחו ליטול מאחד שהיה איש צדיק תמים וקיים את מאמר רבותינו שאסור להתחבר לרשעים. והיה המן ועשרת בניו מושכים מצד אחד ונוח ושלשת בניו מושכים מכאן עד שנמשך נוח לתוך המגילה.

***

שאלה ידועה מדוע אנו אוכלים דווקא אוני המן, שהם זכר לאונו, ולא עושים זכר למושה אחר, כגון ידיו, או רגליו וכו'?

אלא יש להקשות, למה נסמכה פרשת עמלק לפרשת יתרו? לומר לך, ששניהם שמעו על הניסים שנעשו לישראל, אך ההבדל ביניהם היה על ההכנה שבשמיעה, יתרו, שמע ומיד בא לחזור בתשובה. אולם עמלק ששמע עם שמרים את האף, מיד צריך להתגרות בו. וע"כ מן הראוי היה להענישם באבר השמיעה, שהרי שמעו, ולא פי' נכון את שמיעתם ויותר מכך כאשר התגרו בישראל.

יוצר חדש לפורים

מתפללים שחרית רגילה, ומוסיפים על הניסים, ונהגו לפני קדושה להוסיף יוצר חדש לפורים

ובכן וישת לוט ביום ההוא:

מסוד כלים מכלים שונים, ומלמד דעת מזיגת מבינים. אפתחה פי בכוח ורב אונים, לשתות כוסות המונים.

אחד הוא היין, בלעדיו אפס ואין. גזה יטיב לזקנים, דובב שפתי ישנים. במבי ייטיב לזקנים, דובב שפתי ישנים. הבל אויביו יחבלו, ואוהביו לעד ימשלו. זרש והמן הרשעים, חמר נחשים רעים. טפש כחלב ליבם, יין לא דאתה עינם. כד מים שתו, לדור דורים נכרתו: נכרתו ונשמרו כזרע פתרוס, ויהי לבני מרי למופת ואות:

וירא ישראל את הכוס:

מדינה ומדינה כחוקותיה, נשכרים ונשתים משקותיה. סור טמא למים יצווחו, עצרת הסיסיו לארץ ישפכו. פרי הגפן במחור יביאו, צנצנת הדבש לפיהם יסיעו. קונה ומוכר כמלונם, רוממות היין בגרונם. שחר לשתות יקומו, תנומה ושינה יחרימו: יחרימו וישמידו כל זכר מים, ולא יפקד תחת השמים:

או נבחרו כל שואבי המים:

חסדי היין אזכירה, ותהילתו בפי אשירה. ישנים מתרדמתם אעירה, כבודו בדבש בל אמירה. לו הכוח והגבורה, וחמת כאש מדורה. משמח אנשים בחבורה, ומגרש דאגה ארורה. מסוד חכמים מנוייה וגמורה, יין אל תשתה במשורה. הרחב פיך ומלאהו כאתון נורא, ומי שאישו בעצמותיו עצורה. עינו טועם טעם מיתה וקבורה, וחזר עליו אינו עושה כשורה: חטאתו כסדום ועונו ככפירה: והדבש לו שני במלוכה, חוט של חסד עליו נסוכה. חלק יעקב הוא חבל נחלתו, רופא שיברו ומחבש עצבותו. מחירו מעט וריבה פעולתו, לרוות ולשכר אחת דתו. ובמקום שאין יין כהילכתו, הדבש ממלא מקום שתייתו. והשותהו מקיים מצוותו, וברוב ימיו כן גבורתו. טובים מנעוריו ימי זקנתו, וכאתו היין השיבה תהילתו:

כמוס על יד שיכורין:

והיין שרף גם הוא אחריהם, בחום וגמורה גלוה אליהם, שותיו פני להבים פניהם, טועמיו חיים זכו ביניהם: מצווה מן המובחר בו בשחרית, חלישות הלב סופו להכרית: לדגים ילוה פי שניים, כי בגללם ישתוהו בכפלים: טרם אכלם לו משפט הבכורה, ואחריהם כוס שני מאבות מסורה. בראש כל אוכל הוא יסע ראשונה, ומאסף לכל המשקים כבודו באחרונה: שלוש אלה משקי נדבות, ישתו וישכרו בנים ואבות. פוצים פיהם וממלאים גרוניהם,

לשלושתם יחד מוגמות פניהם, אלה לאלה פושקים כפיהם, ואלה לאלה יאריכו לשוניהם,
אלה מרקדים כבני צאן, ואלה מרגלים בגרון.

ככוס על יד שיכוריד וקרא זה אל זה ואמר לחיים:

וממשיכים בתפילה כרגיל, ואין לשכוח על הנסים, ולאחר מכן מוציאים ס"ת ומחזיקים בקבוק יין ביד
שמאל והכוס ביד ימין, ומברך הגפן, ושונה מלוא לוגמיו. ולאחר מכן יסב את ההקפות ויאמרו
הושענות בכוונה מרובה, ויזהר לא להסתובב סביב עצמו, יען כי יתנדד ויפול מרוב יין, ונמצא מעכב
ההושענות.

הושענות לפורים

הושענא, הושענא.

למענך ייגו הושענא:

למענך תירושנו הושענא:

למענך גפנו הושענא:

למענך דבשנו הושענא:

למענך שרפנו הושענא:

למען אמיתך, למען בוצריך, למען גביעך, למען דגך, למען הינך, למען ויעודך, למען זגך,
למען חרצניך, למען טעמך, למען יקבך, למען כרמך, למען לביבותך, למען מועדניך,
למען גנינותך, למען סמדרך, למען ענבך, למען פרשנדתיך, למען צימוקך, למען
קערותך, למען רוטך, למען שותך, למען תירושך הושענא:

אבן שתייה. בית המשתה. גת דרוכה. דגים מלוחים. דין צדק. ויסקי שיבאס. זולל וסובא.
חבית דבש. טבוח טבח. יין שרף. כוס מלא. לוז ואגוז. מאפה תנור. ניד עדשים. סיר הבשר.
ערמון זרים. פוצי פה. צלי אש. קיבה ובטן. רום חריף. שיכורי אפרים. תירוש ויצהר.
הושענא:

רחם נא קהל עדת שיכורים, שלח ומלא גרונם, והשקינו יין משתינו:

**שערי המורתך פתח, וינך הטוב לנו תפתח. תשפיענו ומים אל תשפך, והשקינו מסך
י"שנו:**

קול מושכר מושכר ואומר

מצוות היום

כפי שהונהגו בשושן הבירה

מנוייה וגמורה מסוד חכמי משיטה, טוב לאדם שיטתה מושלם ישתה:

נגיל ונשיש ביקב ובורה, כי הם לנו עוז ואורה: אהלל ייני ואשמח בו, ואשימה שתייתי בו. הגמיואנו בסוד עם קרובו, ייני תירושי ארוזה בו: נגיל בכל פה אריק גביעך, ובצוואר עתק אשתה כדיך, בשישון תנהלנו לביתך, על הזקיק ועל מעמך: נגיל גפן תחיש משקה טוב, כי אתה שכרון עז וטוב. גיבורים ישתוך בפה טוב, הודו לין כי טוב: נגיל דבש השקה נא המוני, כי אין כמוך בעיני, דגים יסובמוך לפני, מי ימלל גבורות מעדני: נגיל הלוא באהבתו בחר בנו, דם ענביו השקנו. האדום האדום השכירנו, כי לעולם חסדו עימונו.

**נגיל ונשיש ביקב ובורה, כי הם לנו עוז ואורה:
שישו ושימחו בשמחת פורים, ותנו כבוד לעדת שיכורים:**

ובשושן פורים יש מוסיפים.

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבוא ייני: ייני מעם הגולן יקב מספר אחד בארץ: אל ייתן לעמוד רגליך אל יניף לשונך: הנה לא ינום ולא יישן שותה ישראל: יין שומריך יין צילך על יד ימינך: יומם היין לא יעובך והדבש בלילה: היין ישמרך מכל צמא יסגור את עיניך: היין ימלא פך וגרוגך מעתה ועד עולם:

מים לא תשתה	מים לא תשתה
לא מים תשתה	לא מים תשתה
מים תשתה לא	מים תשתה לא

***

אתה הראת

אתה הראת לדעת כי היין הוא המשקה אין עוד מלבדו: לשותה דבש לכדו השמחה כי לעולם חסדו: אין כמוך במשקים יין ואין כדמותך: יהי כבוד הגפן לעולם ישמח הכורם במעשיו: יהי שם היין מבורך מעתה ועד עולם: יהי הדבש עימונו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו: ואמרו השקנו יין גפנינו והצילנו מן הצימאון להודות לשם תפארתך להשתבח בתהילתך: הדבש עוז לישראל ייתן, הדבש ישכר אותנו בשלום:

ויהיו נא גביענו לרצון לפני אדון הכוס: ויהי בגשוא הגרון ואמר לוט קומה היין ויקצו אותך וינוסו המים מפניך: קומה היין לשותך אתה והדבש רעך: קונך ילבישו מסווה ושיכורך ירננו: בעבור לוט עבדיך אל תשב פני משחריך: ואמר ביום ההוא הנה ייננו זה קוינו לו וישקנו זה היין קוינו לו נגילה ונשמחה בשתייתו: משקיך משקה כל עולמים ומשתך בכל דור ודור: כי מיין זה ייצא סובא ודבר שיכור מפרי צהרים:

מצוות הפורים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

ויעבור הכוס על פניו ויקרא: כל תופשי כינור עוגב ומינים, כל שותי שיכר ינות ושמונים, האספו הנה התקבצו יחד, בואו בעלי שיר נגן היטיבו, בואו שיכורים פיכם הרחיבו, הן כעת הזאת, כל שמחה נאחד:

היין מלך היין מלך היין ימלוך לעולם ועד:

אנא היין השפיעה נא: ב' פעמים

אנא הדבש הגמליאה נא: ב' פעמים

אנא הגפן השקנו ביום קראנו: ב' פעמים

אבי השותים השפיעה נא. בוצר כרמים השפיעה נא. גפן פוריה השקנו ביום קראנו:
דבש מבושל השפיעה נא. הין צדק הגמליאה נא. וזי המרתף השקנו ביום קראנו:
זמורת הגפן השפיעה נא. חכלילות עיניים הגמליאה נא. מל שריגים השקנו ביום קראנו:
יקב תירוש השפיעה נא. כוס וגביע הגמליאה נא. לוט ורעיו השקנו ביום קראנו:
מדה צדק השפיעה נא. נאד וגבל הגמליאה נא. סף וספל השקנו ביום קראנו:
עסים ועינב השפיעה נא. פרט כרם הגמליאה נא. צנצנת וצלוחית השקנו ביום קראנו:
קצין ושר השפיעה נא. רסיסי יין הגמליאה נא. שומר החביות השקנו ביום קראנו:
תומך שיכורים השפיעה נא. תירוש ודבש הגמליאה נא. תמים בטעמו השקנו ביום קראנו:

***

סליחות לפורים

בן אדם מה לך נרדם קום שתה יין ושיכר: שפוך מהבקבוק אל גרוגך והשתכר בכל לבך:
רחץ ביין ובדבש שגרוגך לא ייבש: אך זה פרי גפן אדרת בלב שותיו כאש בוערת: איככה
אפעה פה ואיך אשא עין בלבלה לשוני מנהמת יין: אשא כוס ענבים בחיקי ושבח ערכה
אגיד בחיכי: חיים הוא למחזיקים בו וכל יוסף לשתות ימשוך ליבו: לכל בשר שיקוי הוא
לעצמות ייתן שינה לעין ולעפעף תנומות: הן הרבה שתיתי וחליתי, ומכל אשר יאכל
הרבותי: יסולו עלי וסילו עלי כל אבירי, כשלו ברכי ורעדו איברי, לשוני אסור במאסר על כן
לעו דברי: מים אין די לרוות צימאוני, נחר במלקוחי חיכי וגרוני, סחי ורוק אין תחת לשוני
עלה ראשי כלה כוחי: שעו ממני אולי אוכל להירדם, תנומה אם אמצא אשוב כמקדם,
אקיץ אבקשה עוד יין אדמדם, אלעיטני נא מן האדום האדום:

מצוות היום כפי שהונהגו בשושן הבירה

ויעבור הכוס על פניו ויקרא: כל תופשי כינור עוגב ומינים, כל שותי שיכר יינות ושמונים, היאספו הנה התקבצו יחד, בואו בעלי שיר נגן היטיבו, בואו שיכורים פיכם הרחיבו, הן כעת הזאת כל שמחה נאחד.

ונשמח כל עדת בני ישראל והגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגנה, ככתוב גם אלה ביין שגו:

אשא כוס ענבים בחיקי, כי לכל שותיה מאוד תמתקו, כי מוצאה מציא חיים, חיים עושר וכבוד יתמוך, מעשיר לרש ומגביה לנמוך: מרחיב לב ולנפש נכאה יתמוך, כי מזמנו תוצאות חיים: זרוזים למצווה מקדימים, חייב לביסומי בכל לב מקיימים: חוזים במוכבים נהיה כל הלילה, אם עוד השחר לא עלה: טחו מראות עינינו שחר בהיר, לפיד אש היין קרבינו הבעיר: מוספים אנחנו מחול על קודש להקדים, ומאחרים בנשף עד צאת שמש קדים: סעודה לאכול לביבות אוזני המן וכעכים, ויין כמים בששון שואבים, ושותים כל הלילה עד שפניהם מצהיבים, ולא יותירו מזמנו עד הבוקר: ויעבור הכוס על פניו וכו'.

תעינו ביין כולנו שגינו בשיכר גדולינו וקוטננו: רינה ישא לשוננו, קול שמחה וששון בארמונותינו: צהלה בחוצותינו, בני בקר מאכלינו: עגלים פיטומים ברותינו, סובאים וזוללים היינו, נפת וצוף טעמינו כל הזמן וכל הלילה לא יחשה פנינו: הידד נקרא בנערינו ובוקנינו, דגים ובשר על שולחנו: גדיים צלויים בכל תנורינו, ברבורים אבוסים בכל המונינו: אורה ששון ושמחה בכל גבולנו: איכלו שתו ושיכרו דודים, כי רווח והצלחה עמד ליהודים: פתח לנו שער בעת נעילת שער, מלא וגדוש: ויעבור הכוס על פניו ויקרא וכו'.

זה אל זה שואלים, זה אל זה ממללים, איה פרים ואילים:

אוכלים ושותים, משתגעים ומתהוללים:

לאט ולא בחיפזון, לשתות וגם לזון, לשובע ולא לרזון. היום גדוש:

לאוכלי לביבות, ופניהם צרובות, גדוש וברוך:

אוחזי כוסות, ואוהבי אישישות.	אומרים גדוש:
בפיהם מעדנות, ולפניהם מגדנות.	אומרים ברוך:
גיבורים לשתות, כתות כיתות.	אומרים גדוש:
דורשים בבשר, איזה הכשר,	אומרים ברוך:
הידד שואנים, ויין מוזגים,	אומרים גדוש:
ואוכלי משמנים, דשנים ורעבים.	אומרים ברוך:
זומרי זמירות, והוגי שירות.	אומרים גדוש:
חכלילי עיניים, ולבן שיניים.	אומרים ברוך:
טורפים בכפם, ובזיעת אפם.	אומרים גדוש:
יושבי שולחנות, ובפיהם רננות.	אומרים ברוך:
כוסות וכדים, בידם נצמדים.	אומרים גדוש:

כנצר נתעב. מראה המן: כראש ולענה. מראה המן: מראה המן: כפגר מובס. כתלוי על עץ.

הן כל אלה בהיות העין על מכונו, והמן נתלה ביתדותיה, דורו ראו ושמחו. אשרי עין ראתה כל אלה, הלא למשמע און תאבה נפשנו:

אשרי עין ראתה אסתר בלבוש מלכות הלא למשמע און תאבה נפשנו:

א ע ר	בבואה אל המלך	ה ל א ת נ:	א ע ר	מרדכי רוכב	ה ל א ת נ:
א ע ר	גדול ליהודים	ה ל א ת נ:	א ע ר	נדחף לביתו	ה ל א ת נ:
א ע ר	דורש טוב לעמו	ה ל א ת נ:	א ע ר	סוס נוהג	ה ל א ת נ:
א ע ר	המן תלוי	ה ל א ת נ:	א ע ר	עשרת בני המן	ה ל א ת נ:
א ע ר	וושתי נהרגת	ה ל א ת נ:	א ע ר	פגריהם תלוי	ה ל א ת נ:
א ע ר	חרבונה הסרים	ה ל א ת נ:	א ע ר	עורר באבל	ה ל א ת נ:
א ע ר	טבעת המלך	ה ל א ת נ:	א ע ר	רצוי לאחיז	ה ל א ת נ:
א ע ר	כתר אסתר	ה ל א ת נ:	א ע ר	שמחה ויקר	ה ל א ת נ:
א ע ר	לבוש מלכות	ה ל א ת נ:	א ע ר	תקפו וגבורתו	ה ל א ת נ:

מצוות הבירים

כפי שהונהגו בשושן הבירה

הספד - המן הרשע

אוי המן המן, איך נפלת, ירד כבודך בעינינו!
אתה, שכולם העריצו אותך והשתחוו לך,
לפתע פתאום איננו!
אין אנו יכולים להאמין ולקבל אסון נורא זה,
נשארנו מיותמים, נפלה עטרת ראשינו,
אוי, אוי, איך נפלו גיבורים, הגידו איך?
ולא רק אתה, אלא גם בניך איתך.
דלפון החיגר, אדליא הפיסח, ארידתא העיוור
עשרת בניך האהובים, והמשכילים, הלא אמרו
חז"ל, הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא
נפרדו, אך, אך, המן איך עשית את זה, ובנוסף
לכל הצלחת להיתלות, מזה נעשה בלעדיך?
אוי, המן, המן, אנו מתגעגעים לאוזניך המשולשות
לאפך העולה מעלה מעלה, לגופך השמנמן, ולעיניך
השופעות רשעות, אוי, לבנו לא יוכל להביע את
שמוחתנו צערנו על נפילתך מותק, אוי מותק, אוי, אוי
תהא נשמתך צרורה בצרור הרשעות, עם כל בניך.
כל מוקירי זכרו, מתבקשים להשתתף באזכרה
בשעת קריאת המגילה.
לפי בקשת המשפחה, יש להביא דינמיות, חוזים
ושאר חומרי נפץ, אפשר להסתפק גם ברעשנים
למי שמופחד מהמשטרה.